

## บทที่ 5

### สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้มุ่งศึกษาการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ  
ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ผู้วิจัยขอเสนอ  
ผลการวิจัย ตามลำดับดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

#### สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของ  
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มงานบริหารวิชาการ และผู้แทนในคณะกรรมการสถานศึกษา  
ชั้นพื้นฐานมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็น  
สำคัญของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 อยู่ในระดับ  
มากเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ด้านการวางแผน ด้านการปฏิบัติ และ  
ด้านการตรวจสอบ และเมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า

1.1 ด้านการวางแผน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การจัดทำตารางสอนให้มี  
เวลาเรียนครบตามที่หลักสูตรกำหนดมีการวิเคราะห์ศักยภาพและความรู้เดิมของผู้เรียน และเตรียม  
สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ได้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ จัดให้มีรายวิชา/  
กิจกรรมที่หลากหลายให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนตามความสนใจ

1.2 ด้านการปฏิบัติ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียน  
ได้แสวงหาข้อมูลและประสบการณ์ต่าง ๆ จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ทั้ง  
ในโรงเรียนและชุมชนอย่างหลากหลาย และจัดชั้นเรียนและสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม ผู้เรียน  
สามารถเคลื่อนไหวได้อย่างสะดวก ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จาก  
สถานการณ์ต่าง ๆ และสามารถแก้ปัญหาด้วยตนเอง

1.3 ด้านการตรวจสอบ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ได้แก่ มีการบันทึก และ รายงานผล และการส่งต่อข้อมูลของผู้เรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ประเมินตนเอง และมีการวิจัย เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนและนำไปใช้พัฒนาผู้เรียน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการ ประเมินผลจากแฟ้มสะสมงานของผู้เรียน

1.4 ด้านการแก้ไขปรับปรุง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ส่งเสริมให้ครู รายงานผลการพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง การรวบรวมปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงานไว้ เป็นข้อมูลประกอบการแก้ไขและปรับปรุง และสำรวจความต้องการด้านการเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อ นำมาใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่อไป ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ แลกเปลี่ยนข้อมูล กับครูหรือผู้ปกครองเพื่อกำหนดมาตรฐานการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ของ บุคลากรที่มีสถานภาพ และขนาดโรงเรียนที่แตกต่างกัน พบว่า

2.1 ผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มงานบริหารวิชาการ และผู้แทนครูในคณะกรรมการ สถานศึกษาชั้นพื้นฐานมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดยรวมไม่แตกต่างกันยกเว้นด้านการวางแผน และด้านการตรวจสอบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.2 ผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มงานบริหารวิชาการ และผู้แทนครูในคณะกรรมการ สถานศึกษาชั้นพื้นฐานที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการ บริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่มีการบริหารงานวิชาการด้านการจัด การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 1 โดยรวมและรายด้านทุกด้าน มากกว่าโรงเรียนขนาดกลาง และขนาดเล็กอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ข้อเสนอแนะในการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

3.1 ด้านการวางแผน สถานศึกษาควรมีการกำหนดนโยบาย และการจัดประชุมผู้เกี่ยวข้องในการวางแผนงานที่ชัดเจน และเป็นระบบในการกำหนดรูปแบบการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนรู้ ควรมีการศึกษาสภาพปัจจุบัน ศึกษาปัญหาและแต่งตั้งคณะกรรมการทำงานเพื่อรับผิดชอบในการบริหารวิชาการด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างมีประสิทธิภาพ และควรส่งเสริมในด้านการประเมินผลการเรียนรู้เพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมมาปรับปรุงแก้ไขการเรียนของนักเรียนให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

3.2 ด้านการปฏิบัติ สถานศึกษาควรมีการจัดประชุมผู้บริหารและบุคลากรผู้เกี่ยวข้องเพื่อร่วมกันคิดวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทุกชั้นและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์กับเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำสำหรับการกำหนดรูปแบบการดำเนินงานในแต่ละภาคเรียนมีการแต่งตั้งมอบหมายให้บุคลากรรับผิดชอบและทำหน้าที่ในการนำนโยบายไปปฏิบัติและเมื่อพบปัญหาในการดำเนินงาน ให้หาแนวทางในการแก้ไขปัญหาเพื่อพัฒนาหลักสูตรให้มีความหลากหลายตอบสนองความต้องการของสถานศึกษา ชุมชน และท้องถิ่น มีการจัดทำหลักสูตร และแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เปิด โอกาสให้องค์กรท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบของหลักสูตรและแนวทางการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ และต้องมีการนำเทคโนโลยีที่มีความทันสมัยมาช่วยส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้จัดกิจกรรมและเนื้อหาสาระให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน

3.3 ด้านการตรวจสอบ สถานศึกษาควรจัดอบรมเพิ่มเติมให้บุคลากรในโรงเรียนมีความเข้าใจในการสร้างเครื่องมือสำหรับวัดผล ประเมินผลและตรวจสอบการดำเนินงานด้านงานวิชาการอย่างถ่องแท้ สถานศึกษาควรเปิด โอกาสให้ ผู้บริหาร ครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบ วัดผลและประเมินผลผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่อง และควรมีการวางแผนเพื่อนำวิธีการวัดและประเมินผลอันหลากหลายมาใช้อย่างเป็นระบบมีขั้นตอนเพื่อให้เกิดประโยชน์กับโรงเรียนและผู้เรียนอย่างสูงสุด

3.4 ด้านการแก้ไขปรับปรุง สถานศึกษาควรมีการส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยส่งเสริมกิจกรรมในด้านวิชาการ ทักษะความรู้ การประกวด โครงการ เป็นต้น เพื่อส่งเสริมคุณภาพด้านวิชาการอยู่เสมอ สถานศึกษาควรมีการส่งเสริมด้านแหล่งเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้รับรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นอันสำคัญ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และครูควรมีการวัดและประเมินผลก่อนเรียนเพื่อตรวจสอบความสามารถในการเรียนของผู้เรียน

## อภิปรายผล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ค้นพบประเด็นที่สมควรนำมาอภิปรายผลการศึกษา ดังนี้

1. ผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มงานบริหารวิชาการ และผู้แทนในคณะกรรมการสถานศึกษา  
 ชั้นพื้นฐานมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็น  
 สำคัญของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดยรวมอยู่ใน  
 ในระดับมาก เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ด้านการวางแผน ด้านการ  
 ปฏิบัติ และด้านการตรวจสอบ ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากการพัฒนาสถานศึกษานั้น  
 ผู้บริหารและบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องนั้นต่างตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ  
 ว่าเป็นหัวใจหลักของการบริหารการศึกษา ซึ่งทำให้บุคลากรในสถานศึกษาร่วมกันการวางแผน  
 กำหนดแนวทางในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้อย่างดี โดยมีการส่งเสริมให้  
 ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความสนใจและความถนัดของตนเอง ผู้เรียนสามารถศึกษาค้นคว้าหาความรู้ได้  
 ด้วยตนเอง ให้มีการจัดการเรียนรู้เกิดขึ้นทั้งในห้องเรียน นอกห้องเรียน และเน้นให้นักเรียน  
 สามารถนำเอาความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งจากนโยบายการปฏิรูปการศึกษาดังกล่าว  
 ส่งผลให้การบริหารงานด้านวิชาการเกิดประสิทธิภาพและมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก  
 ประกอบกับ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ได้ปฏิบัติ  
 ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่ง  
 ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการบริหารวิชาการไว้ว่า เพื่อให้สถานศึกษาบริหารงานด้านวิชาการได้  
 โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว และสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน สถานศึกษา ชุมชนและ  
 ท้องถิ่น เพื่อให้การบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้มาตรฐานและมีคุณภาพ  
 และสอดคล้องกับระบบประกันคุณภาพการศึกษา และการประเมินคุณภาพภายใน เพื่อพัฒนาตนเอง  
 ตลอดจนจัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาการเรียนรู้ที่สนองตามความต้องการของผู้เรียน ชุมชนและ  
 ท้องถิ่น โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ และเพื่อให้สถานศึกษาได้  
 ประสานความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาและของบุคคล ครอบครัว  
 องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นๆ อย่างกว้างขวาง ซึ่งทำให้ผลการศึกษาโดยรวมและรายด้านทุก  
 ด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับการศึกษาของสุเมธ พลธรรม (2545 : 99-104) ได้ศึกษาสภาพ  
 และปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ของครู  
 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ โกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า สภาพ  
 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ของครูสังกัด  
 สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ โกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม โดยรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ

มาก สำราญ โอตาการ (2547 : 119-123) ได้ศึกษาการดำเนินการ การจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดหนองคาย พบว่า การจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนมัธยม จังหวัดหนองคาย ในโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก โดยรวมมีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก ธนารัฐ ชื่นวัฒนา (2545 : 91-94) ได้ศึกษาการบริหารจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนประถมศึกษา ในเขตนิเทศที่ 4 สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการบริหารจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ พบว่า

1.1 ด้านการวางแผน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ได้แก่ จัดตารางสอนให้มีเวลาเรียนครบตามที่หลักสูตรกำหนด มีการวิเคราะห์ศักยภาพและความรู้เดิมของผู้เรียน และเตรียมสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ได้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา อาจเนื่องจากการจัดการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละแห่งในปัจจุบัน มีความมุ่งเน้นในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูผู้รับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอนจึงต้องมีความพร้อมในการพัฒนางานสอน ครูต้องมีความรู้ ความสามารถ ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่จะสอน และครูต้องรู้จักการนำเอาสื่อวัสดุ และอุปกรณ์ สื่อเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข และนำไปสู่การค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ทำให้ความต้องการพัฒนาด้านการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเกี่ยวกับการวางแผนเป็นด้านที่สำคัญที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับบุญสันต์ เสดไสย์ (2549 : 81-85) ได้ศึกษา เรื่อง การพัฒนาครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบโครงการ โรงเรียนบ้านลำโรงหนองจอก อำเภอเสถภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการ ผลการวิจัย พบว่า ครูมีการเตรียมสื่อการเรียนการสอน การบันทึกผลการประเมินเป็นรายบุคคล มีการประเมินอย่างต่อเนื่อง และหลากหลายเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนสอดคล้องกับสภาพของผู้เรียน โรงเรียน และชุมชน ครูมีความมั่นใจในการสอนของตนเองมากยิ่งขึ้น และสมยศ สมภักดี (2551 : 142-156) ได้ศึกษาการดำเนินงานการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินงานด้านการเตรียมการอยู่ในระดับมาก และ Rumbaugh (2001 : A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ การเรียนการสอนที่ดี ซึ่งพบว่า ครูที่ดีจะต้อง แสวงหาวิธีการในการพัฒนาการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเด็ก การเรียนรู้มีความสัมพันธ์โดยตรงในการพัฒนาบุคลิกภาพของเด็กในห้องเรียน

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ จัดให้มีรายวิชา / กิจกรรมที่หลากหลายให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนตามความสนใจ อาจเนื่องมาจากการจัดการเรียนการสอนยังไม่สามารถปรับเนื้อหาของ

หลักสูตรให้เชื่อมโยงกับชีวิตจริงของผู้เรียน รายวิชาในหลักสูตรในแต่ละวิชา มีการฝึกทักษะใน วิชาการศึกษาที่เกี่ยวข้องน้อยเกินไป การจัดรายวิชาต่าง ๆ ของสถานศึกษา ยังไม่สอดคล้องกับการท้องถิ่น การจัดรายวิชาในหลักสูตรที่มีการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย อาจมีปัญหาด้านการจัดเวลาและ อุปกรณ์ สื่อที่ใช้ในการจัดกิจกรรม ไม่เพียงพอทำให้สถานศึกษาแก้ไขปัญหาไปตามสภาพบริบท

ของสถานศึกษาแต่ละแห่งนั่นเอง สอดคล้องกับแนวคิดของปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546 : 23-25) กล่าวว่า องค์ประกอบหลักของการเรียนการสอน ต้องประกอบด้วย ผู้เรียน ผู้สอนและบทเรียน ซึ่งบทเรียนนั้น หมายถึง การจะสอนอะไร สอนอย่างไร ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีหลักสูตรเพื่อนำไปสู่ เป้าหมายของการเรียนการสอน ความเข้าใจในเรื่องหลักสูตรจะทำให้การจัดการเรียนการสอน ดำเนินไปด้วยดี ทั้งแก่ตัวผู้เรียน และช่วยให้ครูผู้สอน ได้มีทิศทางกำหนดสิ่งที่จะต้องสอน

1.2 ด้านการปฏิบัติ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมาก ไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้แสวงหาข้อมูลและประสบการณ์ต่าง ๆ จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ทั้งในโรงเรียนและชุมชนอย่างหลากหลาย และจัดชั้นเรียนและสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม ผู้เรียนสามารถเคลื่อนไหวได้อย่างสะดวก ที่ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันแม้จะเปลี่ยนบทบาทของผู้สอนจากให้ความรู้มาเป็นผู้จัดประสบการณ์แต่สื่อการเรียนการสอนก็ยังคงมีความสำคัญในการที่จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียน เรียนรู้จากสิ่งที่เป็นรูปธรรมไปหาสิ่งที่เป็นนามธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเรียนการสอนในระดับชั้นพื้นฐานการสอนควรมีการส่งเสริมในภาคปฏิบัติของผู้เรียนมากขึ้น เป็นการเน้นการสอนที่ให้ฝึกฝนให้เกิดการคิด และ ลงมือปฏิบัติจริงเพื่อทำให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพ เกิดความคงทนของการเรียนรู้ ผู้เรียนจึงต้องมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน ได้ลงมือปฏิบัติ รู้จักการค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ซึ่งครูจะต้องจัดสภาพแวดล้อมให้มีความเหมาะสมและหลากหลายสำหรับการเรียนรู้ ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาไว้ว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ฉะนั้นครูผู้สอนและผู้จัดการศึกษาจะต้อง เปลี่ยนแปลงบทบาทจากการเป็นผู้ชี้แนะแนะนำ ถ่ายทอดความรู้ไปเป็นผู้ช่วยเหลือ ส่งเสริม และสนับสนุนผู้เรียนในการแสวงหาความรู้จากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ และให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่ผู้เรียน เพื่อนำข้อมูลเหล่านี้ไปใช้สร้างสรรค์ความรู้ของตน นอกจากจะปลูกฝังด้านปัญญา พัฒนาการคิดของผู้เรียนให้มีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ และการคิดอย่างมีวิจารณญาณแล้ว ยังมุ่งพัฒนาความสามารถทางอารมณ์ โดยการปลูกฝังให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของตนเอง เข้าใจตนเอง เห็นอกเห็นใจผู้อื่น

สามารถแก้ปัญหาข้อขัดแย้งทางอารมณ์ ได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม วัฒนาพร ระจับทุกข์ (2542 : 19) กล่าวไว้ว่า การสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการสอนที่มุ่งสอนกิจกรรมที่สอดคล้องกับการดำรงชีวิตที่เหมาะสมกับความสามารถ ความสนใจของผู้เรียน โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติจริงจนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง และธีระวัฒน์ ศิริบัติ (2549 : 124-133) ได้ศึกษาบทบาท

ของครูในการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามความคิดเห็น ของผู้บริหาร สถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 พบว่า บทบาท ของครู ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้านการปฏิบัติตามแผน อยู่ในระดับมาก และเมื่อจำแนกตามขนาด โรงเรียน พบว่า อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน แต่ครูจะมีบทบาทมากกว่า และได้ข้อเสนอแนะ คือ ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยการลงมือปฏิบัติจริง หรือจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งในสถานศึกษาและชุมชน และกระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 36) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียนในการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยครอบคลุมภูมิปัญญาท้องถิ่น

ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสถานการณ์ต่าง ๆ และสามารถแก้ปัญหาด้วยตนเอง อาจเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของสถานศึกษา อาจยังไม่เปิด โอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่เน้นการฝึกปฏิบัติจริงเพื่อจะได้นำไปใช้ประโยชน์ต่อไป การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่สามารถทำให้ผู้เรียนค้นพบศักยภาพของผู้เรียนเอง ผู้เรียนไม่สามารถฝึกปฏิบัติทำกิจกรรมด้วยตนเองมากกว่าการฟังผู้สอนอธิบายอย่างเดียว การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่สามารถทำให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติและกระทำจริงทุกขั้นตอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่สามารถสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียนและสิ่งแวดล้อม ผู้สอนไม่เน้นการฝึกผู้เรียนให้รู้จักคิดค้นแก้ปัญหาในการเรียนการสอนอย่างมีเหตุผล การจัดกิจกรรม เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักการทำงานเป็นกลุ่มเฉพาะในบางรายวิชานั้น นอกจากนี้สถานศึกษายังไม่เคยประเมินถึงความสอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยขาดการคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ และการแก้ไขปัญหาอย่างจริงจังเนื่องจากต้องใช้เวลา จำนวนบุคลากร และงบประมาณที่สูงนั่นเอง สอดคล้องกับแนวคิดของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดแนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้ ที่มีคุณภาพ ไว้ในมาตรา 24 เกี่ยวกับการฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา จะเน้นการฝึกทักษะ ซึ่งประกอบด้วย การฝึกหัดและฝึกฝน ทักษะที่ต้องฝึก ได้แก่ การเผชิญสถานการณ์ เช่น การรับรู้สถานการณ์ การวิเคราะห์สถานการณ์ การควบคุม

อารมณ์ของตนเอง การควบคุมสถานการณ์โดยใช้ข้อมูล เหตุผล และความรู้มาประกอบการคิดและตัดสินใจ เจริญและแก้ไขสถานการณ์ได้อย่างรู้เท่าทัน

1.3 ด้านการตรวจสอบมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ มีการบันทึก และรายงานผล และการส่งต่อข้อมูลของผู้เรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ประเมินตนเอง และมีการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนและนำผลไปใช้พัฒนาผู้เรียน ที่ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษาได้เน้นให้ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และส่งเสริมให้ครูจัดทำกรวิจัยในชั้นซึ่งเป็นการแก้ไขปัญหาของครูผู้สอนซึ่งเกิดจากที่นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย การใช้สื่อการเรียนการสอนไม่เหมาะสม ทำให้สอดคล้องกับแนวคิดของกระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 35) ได้กล่าวว่า การศึกษา วิเคราะห์ วิจัยการบริหารจัดการ และการพัฒนาคุณภาพวิชาการในภาพรวมของสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูศึกษาวิเคราะห์ วิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ให้แก่แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ และประสานความร่วมมือในการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ตลอดจนเผยแพร่ผลงานวิจัยหรือพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน และงานวิชาการกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น และกรมวิชาการ (2544 : 18) ได้สรุปเกี่ยวกับการวิจัยทางการศึกษา เป็นกระบวนการแสวงหาความรู้ ความจริงอย่างเป็นระบบ ที่มีจุดหมายที่แน่นอน มีเครื่องมือวัดที่มีความเชื่อถือได้ และผลการวิจัยนำไปแก้ปัญหาการเรียนการสอน การเรียนรู้ การประเมินผลการศึกษา รวมทั้งใช้ในการจัดการศึกษาและการวางแผนบริหารการศึกษา ซึ่งการวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง การวิจัยโดยผู้สอนเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนการสอนที่ครูรับผิดชอบ โดยเริ่มจากการวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นและจบด้วยการใช้นวัตกรรมแก้ปัญหา และลักษณะของการวิจัยในชั้นเรียนมีลักษณะที่แตกต่างจากการวิจัยโดยทั่วไป คือ ปัญหาของการวิจัยเกิดจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ซ้ำ ๆ ซาก ๆ ครูผู้สอนต้องการที่จะแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น ผู้สอนใช้นวัตกรรมแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น และการดำเนินการวิจัยจะกระทำไปพร้อม ๆ กับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และกาญจนา วัฒนา (2544 : 22) ได้กล่าวว่าการวิจัยใน ชั้นเรียนเป็นการวิจัยที่มีรูปแบบของการวิจัยเชิงทดลองและการวิจัยเชิงบรรยายผสมผสานกัน การวิจัยในชั้นเรียนนี้เป็นแนวทางหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพที่มีประสิทธิภาพ เพราะการวิจัย ในชั้นเรียนไม่เพียงแต่เป็นกระบวนการค้นหาคำตอบอย่างเป็นระบบ และนำเชื่อถือได้เท่านั้น แต่ยังเน้นที่การแก้ปัญหาในชั้นเรียนอีกด้วย จึงอาจกล่าวได้ว่า การวิจัยในชั้นเรียนเป็นการวิจัยจากสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนเกี่ยวกับการเรียนการสอน คือ สอนไปวิจัยไปแล้วนำผลการวิจัยไปแก้ปัญหาในชั้นเรียนและทำการเผยแพร่ให้เกิดประโยชน์ต่อผู้อื่น การวิจัยในชั้นเรียนแตกต่างจากการวิจัยโดยทั่วไปตรงที่กลุ่มตัวอย่าง และเป้าหมายของการวิจัยในชั้นเรียนเป็นการวิจัย



ปัญหาของนักเรียนในชั้นเรียน โดยครูผู้สอนมีเป้าหมายสำคัญ คือ การพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน ดังนั้นการวิจัยในชั้นเรียนจึงเป็นการวิจัยโดยครูผู้สอนทำในห้องเรียน ทำกับนักเรียน เพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนการสอนในวิชาที่ครูรับผิดชอบซึ่งให้ความสำคัญกับการคิดค้นพัฒนานวัตกรรมเพื่อแก้ปัญหาพัฒนาเทคนิควิธีสอน

ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการประเมินผลจากแฟ้มสะสมงานของผู้เรียนอาจ

เนื่องจากผู้สอนขาดความรู้ ความเข้าใจในการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผล ผู้สอนไม่มีความเข้าใจในการใช้เครื่องมือหรือเทคนิคการประเมินผลที่หลากหลาย ผู้สอนขาดความเข้าใจในขั้นตอนการวัดผลประเมินผลที่ถูกต้อง ซึ่งอาจเกิดจากการครุส่วนใหญ่มีภาระงานที่หลากหลายทำให้ไม่มีเวลาศึกษาค้นคว้า ซึ่งหากครูผู้สอนสามารถใช้วิธีการประเมินผลที่มีประสิทธิภาพจะสามารถทราบข้อมูลของนักเรียน ทราบความก้าวหน้าในงาน สามารถนำข้อมูลเหล่านั้น ไปพัฒนาการจัดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมและเกิดประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของกระทรวงศึกษาธิการ (2544 : 24-25) ได้กล่าวถึงการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ให้ผู้สอนใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียน เพราะจะช่วยให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่แสดงถึงพัฒนาการ ความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน รวมทั้งข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพและสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2550 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดแนวทางการประเมินผลการเรียน โดยประเมินให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้เมื่อผู้สอนเลือกใช้กิจกรรมการเรียนการสอน และสื่อการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแล้ว ในการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนต้องเป็นวิธีประเมินที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้วย การประเมินที่เน้นผู้เรียนสำคัญจะมีลักษณะที่เรียกว่า การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) ซึ่งเป็นการประเมินจากผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง (Authentic Learning) โดยผู้สอนสามารถประเมินได้จากผลการทำกิจกรรมของผู้เรียน ผลงาน ผลการทดสอบ แฟ้มสะสมผลงาน

1.4 ด้านการแก้ไขปรับปรุง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ย

มาก ไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ส่งเสริมให้ครูรายงานผลการพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง การรวบรวมปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงานไว้เป็นข้อมูลประกอบการแก้ไขและปรับปรุง และสำรวจความต้องการด้านการเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อนำมาใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่อไป ทั้งนี้อาจเนื่องมาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในปัจจุบันการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จะทำให้ครูสามารถตรวจสอบความก้าวหน้าในการเรียนรู้ สามารถจดบันทึกผลการเรียนรู้ เมื่อพบปัญหาต่าง ๆ ก็สามารถนำปัญหาดังกล่าวเข้าสู่กระบวนการแก้ไขปัญหา

ของสถานศึกษาได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งการแก้ไขปัญหของสถานศึกษาส่วนใหญ่จะเน้นส่งเสริมการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการฝึกปฏิบัติจริงในแต่ละวิชา เพื่อจะได้นำไปใช้ประโยชน์ต่อไป การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสามารถทำให้ผู้เรียนค้นพบศักยภาพของผู้เรียนเอง ผู้เรียนสามารถฝึกปฏิบัติทำกิจกรรมด้วยตนเองมากกว่าการฟังครูผู้สอนอธิบายอย่างเดียว การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสามารถทำให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติและกระทำจริงทุกชั้นตอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสามารถสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียนและสิ่งแวดล้อม โดยผู้สอนเน้นการฝึกผู้เรียนให้รู้จักคิดค้นแก้ปัญหาในการเรียนการสอนอย่างมีเหตุผล การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณธรรมต่าง ๆ เช่น ให้ผู้เรียนรู้จักการทำงานเป็นกลุ่ม เป็นหมู่คณะสามารถทำให้นักเรียนนำไปปฏิบัติได้จริงซึ่งการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนดังกล่าวอาจจะเป็นเพราะว่ารูปแบบการฝึกปฏิบัติผู้สอนสามารถเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าและทดลองปฏิบัติด้วยตนเองนั่นเองสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2544 : 34) ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอนว่า การเรียนรู้ในสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ มีกระบวนการและวิธีการที่หลากหลาย ต้องคำนึงถึง พัฒนาการทางด้านร่างกายและสติปัญญา วิธีการเรียนรู้ ความสนใจ และความสามารถของผู้เรียนเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง ดังนั้น การจัดการเรียนรู้ ในแต่ละช่วงชั้น ควรใช้รูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย เน้นการจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริง การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ร่วมกัน การเรียนรู้จากธรรมชาติ การเรียนรู้จาก การปฏิบัติจริง และการเรียนรู้แบบบูรณาการ และ Fernimore (1995 : A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ การจัดการกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า ครูผู้สอนจำเป็นต้องมีความรู้ เกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก แรงจูงใจ และพฤติกรรมของนักเรียน และการจะทำให้ผู้เรียนอยู่ในกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ต้องอาศัยปัจจัยด้านการเลือกกิจกรรมที่เหมาะสมกับผู้เรียน การทำให้นักเรียนเข้าใจเรื่องความรับผิดชอบ และการพัฒนาความคิดในเรื่องผลงาน ความรับผิดชอบที่จะทำงานให้ประสบความสำเร็จ

ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ แลกเปลี่ยนข้อมูลกับครูหรือผู้ปกครองเพื่อกำหนดมาตรฐานการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อาจเนื่องมาจากการดำเนินงานของสถานศึกษาในปัจจุบันเน้นการส่งเสริมงานด้านวิชาการ ทำให้การส่งเสริมมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครองขาดความต่อเนื่อง ขาดการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจร่วมกันในหลักการ เหมิน การใช้เครื่องมือต่าง ๆ เมื่อผู้ปกครองเข้าร่วมในการประเมินผลนักเรียนผลการประเมินจึงไม่เป็นมาตรฐานเดียวกันขาดความสอดคล้องในงานไม่สามารถนำข้อมูลนั้นไปใช้ได้จริง ซึ่งในการดำเนินเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพนั้นจะต้องมีการประสานความร่วมมืออย่างต่อเนืองมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับตัวผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ และร่วมกันแก้ไขปัญหซึ่งจะทำให้การดำเนินการ

ด้านผู้เรียนเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสมนึก นนธิจันทร์ (2550 : 75) ได้กล่าวไว้ว่า การประเมินผลจากสภาพจริงทำได้ตลอดเวลา ทั้งที่บ้าน โรงเรียน และชุมชน สังเกตพฤติกรรมต่างๆ การทำงาน การแก้ปัญหาและผลงาน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต้องมีความหลากหลาย ให้ผู้เรียน ผู้สอน ผู้ปกครอง มีส่วนร่วมในการประเมินผล เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักวางแผนการเรียนรู้ตามความต้องการของตนเอง ซึ่งนำไปสู่การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้วิธีการเรียนและวางแผนผลการประเมินผลการเรียนรู้ มูลคำ (2541 : 15) และวัฒนาพร ระงับทุกข์ (2542ก : 53-54) มีความเห็นสอดคล้องกันถึงลักษณะสำคัญของการประเมินผลจากสภาพที่แท้จริง โดยสรุปได้ดังนี้การประเมินผลตามสภาพที่แท้จริงเป็นการประเมินที่กระทำไปพร้อม ๆ กับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการเรียนรู้ของผู้เรียน ทั้งที่โรงเรียน บ้าน และชุมชน เป็นการประเมินพฤติกรรมพัฒนาการของผู้เรียนมีการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการหลายหลายเน้นการวัดความสามารถทักษะกระบวนการคิด การแก้ปัญหาผลงานที่ผู้เรียนสร้างขึ้น และการมีส่วนร่วมในการประเมินระหว่างผู้เรียน ผู้ปกครอง และครู

2. ผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มงานบริหารวิชาการ และผู้แทนครูในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดยรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องจากการดำเนินงานบริหารวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้นบทบาทของผู้บริหารจะทำหน้าที่ในการสั่งการ และวางแผนทางในการดำเนินงาน ส่วนครูจะทำหน้าที่นำแนวทางดังกล่าวไปปฏิบัติซึ่งในการดำเนินงานผู้บริหารก็คาดหวังจะทำให้การจัดการเรียนการสอนประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย และผู้แทนครูในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จะทำหน้าที่ให้คำปรึกษา ให้ข้อเสนอแนะและร่วมดำเนินการบริหารงาน เมื่อบุคลากรทั้งสามกลุ่มร่วมทำงานด้วยกันก็จะมีประสานงาน และกำหนดจุดมุ่งหมายในการบริหารงานวิชาการ ไปในทิศทางเดียวกัน เพราะการบริหารงานวิชาการนั้นเป็นเรื่องที่สำคัญที่สุดของการบริหารสถานศึกษา ทำให้บุคลากรในสถานศึกษามีความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่สถานศึกษาสอดคล้องกับการศึกษาของปรเมศวร์ ศรีรักษา (2551 :

123-129) ได้ศึกษาสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ และครูผู้สอนมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

สำหรับผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มงานบริหารวิชาการ และผู้แทนครูในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาภาคพื้นที่ เขต 1 โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่มีการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคพื้นที่ เขต 1 โดยรวมและรายด้านทุกด้าน มากกว่าโรงเรียนขนาดกลาง และขนาดเล็กอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากการบริหารงานวิชาการ ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้น สถานศึกษาศึกษาต่าง ๆ ที่มีขนาดต่างกันมีการแข่งขันเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาของตนให้มีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับต่อชุมชน แต่เมื่อพิจารณาตามสภาพความเป็นจริงแล้ว พบว่า สถานศึกษาที่มีขนาดใหญ่จะมีความพร้อมด้านบุคลากร งบประมาณ ทรัพยากร และระบบการบริหารที่มีความพร้อมมากกว่าสถานศึกษาในขนาดกลางและขนาดเล็ก นั้นแสดงให้เห็นสถานศึกษาที่มีขนาดเล็กย่อมมีปัญหาเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมในการบริหารงานวิชาการมากกว่าสถานศึกษาขนาดกลางและขนาดใหญ่ที่เน้นจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเช่นเดียวกัน สอดคล้องกับการศึกษาของสำราญ โอตาการ (2547 : 98 – 99) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การดำเนินการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญใน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดหนองคาย ผลการศึกษา พบว่า การดำเนินการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญใน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดหนองคาย ระหว่างโรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็ก โดยรวมมีความคิดเห็นต่อการดำเนินการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สมยศ สมภักดี (2551 : 142-156) ได้ศึกษาการดำเนินงานการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคพื้นที่ เขต 3 ผลการศึกษา พบว่า การดำเนินงานในสถานศึกษาขนาดใหญ่มีการดำเนินงานสูงกว่าขนาดกลางและขนาดเล็ก บุญดู พลหาญ (2552 : 104-115) ได้ศึกษาระดับการปฏิบัติตามตัวบ่งชี้การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ผลการศึกษา พบว่า เมื่อจำแนกตามขนาด โรงเรียนทั้ง โดยรวมและรายด้านทุกด้านมีความคิดเห็นแตกต่างกัน และสามารถ ศรีพรหม (2550 : 107-113) ได้ศึกษาสภาพการดำเนินงานการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่มีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ส่วนโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็กมีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง

## ข้อเสนอแนะ

## 1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 จากผลการวิจัยที่ พบว่า การบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ด้านการแก้ไขปรับปรุงมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรหาแนวทางในการพัฒนา โดยการส่งเสริมการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้ความรู้ความเข้าใจ การสัมมนา จัดหาคู่มือการดำเนินงาน ตลอดจนการนิเทศติดตามผล เพื่อให้บุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถบริหารงาน วิชาการ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่าง ๆ ควรให้ความสำคัญกับงาน วิชาการด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้มากเป็นพิเศษ และควรมีการพัฒนาด้านการ บริหารงานวิชาการให้ต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ เพื่อยกระดับคุณภาพของการศึกษาต่อไป

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่าง ๆ ควรให้ความสำคัญ กับการบริหารงานวิชาการ โดยเน้นส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบคลุม องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา โดยจัด โครงการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ เน้นการ ทำงานในรูปแบบของคณะกรรมการ

1.4 จากผลการศึกษาพบว่า สถานศึกษาขนาดเล็กมีการบริหารงานวิชาการด้านการ จัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำสุด ดังนั้นผู้บริหาร ครู และผู้มีส่วน เกี่ยวข้องต่าง ๆ ควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมด้านการพัฒนาบุคลากร โดยควรเพิ่มศักยภาพของ บุคคลให้สามารถดำเนินงานด้านการจัดการเรียนรู้ที่มีความหลากหลาย สามารถวางแผน ตัดสินใจ ปฏิบัติ สร้างเครื่องมือที่หลากหลายในการประเมิน และนำผลที่ได้ไปใช้ปรับปรุงในการจัดการ เรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพต่อไป

## 2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรวิจัยเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาด้านการบริหารงานวิชาการตาม ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อจะ ได้นำแนวทางมา พัฒนาด้านการบริหารงานวิชาการต่อไป

2.2 ควรวิจัยเปรียบเทียบการพัฒนาด้านการบริหารงานวิชาการระหว่าง โรงเรียน รัฐบาลกับ โรงเรียนเอกชน

2.3 ควรวิจัยการพัฒนาด้านการบริหารงานวิชาการควรทำการวิจัยเชิงคุณภาพ และ  
กลุ่มตัวอย่างควรประกอบด้วย ผู้บริหาร ครูผู้สอน เพื่อจะได้ข้อมูลในระดับลึกและมีความเป็นจริง  
มากที่สุด

2.4 ควรมีการศึกษารูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบอื่น ๆ ที่สามารถส่งเสริม  
ผู้เรียนให้เกิดประสิทธิภาพ โดยอาจใช้การศึกษาในเชิงลึกเพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายและเข้าถึง  
รูปแบบการพัฒนาที่ถูกต้องและมีคุณภาพ